

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

614

Szerző: .....

Cím: *Vesegyulladás ellen —
rózsalinktúra* .....Forrás: *Szécsi Újság* .....*Bz.**1936 VIII. 29.*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"16"

Személy

Helyszám

Vesegyulladás ellen — rózsalinktúra, fejfájás ellen — alabástrom flastrom

Hogyan gyógyították a betegeket a 250 év előtti Pest-Buda fürdővárosban

— A 8 Órai Újság tudósítása —

Tökéletesen felszerelt kórházak, rádiomos gyógyintézetek, szanatóriumok és világhírű orvosprofesszorok örködnek ma Budapest egészségügyén és elképzelhetetlen, hogy valamilyen veszedelmes járvány tomboljon a modern világvárosban. Szinte hihetetlen, hogy valamikor régen szabadon garázdálkodott Budán és Pesten a *pestis*, amely ellen primitív eszközökkel védekeztek az egészségügy akkori őrei. A török uralom alól való felszabadulás utáni idők életét íratta meg dr. *Illyefalvy* I. Lajos statisztikai hivatali igazgató és *Pásztor* Mihálynak a jubileumra készült lebilincselően érdekes könyve színes képet rajzol arról az időről, amikor a két város népe szabad prédája volt minden járványos betegségnek.

Ebben az időben külföldön nagyon rossz híre volt Budának és Pestnek,

Járványfészeknek tartották a két várost.

Kórház jóformán nem is volt ebben az időben Pesten és Budán, legfeljebb olyan kórház, ahol a katonákat ápolták. Amikor a pestisjárvány felütötte a fejét, létesítettek egy pestiskórházat, hogy elkülönítsék a betegeket. Az idegen árutávozokat egy-két hétre vesztélgár alatt tartották.

Azok, akik ebben a korban gyógyítással foglalkoztak, nem voltak túlságosan népszerűek. *Kollonics* bíbornok, akinek figyelme mindenre kiterjedt, nagyon rossz véleménnyel volt az orvosokról és azért akart Budán orvosgyetemet állítani, mert szerinte a magyar orvos csak arra jó, hogy a temetőket megtöltse. Gyógyászattal különben foglalkoztak

orvosdoktorok, borbélyok, fürdősök, tudóssasszonyok, kuruzslók,

sőt szerzetesek is. Az orvosdoktorok fő-

ként belgyógyászattal foglalkoztak, a borbélyok pedig a sebészek voltak. A gyógyszerészet monopólium volt, a patikusoknak azonban nagy konkurenciát jelentettek a vásárra járó vándororvosok, afféle csodadoktorok, akik az orvosságot is maguk árusították.

A török fürdők

voltak a legkomolyabb egészségügyi tényezők ebben az időben. *A török korszakban Budán kilenc és Pesten két fürdő volt.* A mai Szent Gellért-fürdő helyén állott a *Sáros-fürdő*, amit idegenek és szegények használtak. Főleg betegek fürdöttek benne, mert a vize a vérbaj és még hét másik betegség ellen használt. Az előkelőségek fürdője volt a *Rudas-fürdő* és a *Rác-fürdő*, de a leghíresebb és a legnépszerűbb a mai *Császár-fürdő* volt. Ez a sok fürdő a törökvilág után az új telepesek kezébe került és érdekes, hogy például a *Rudas-fürdő*ben és a *Rác-fürdő*ben

férflak és nők együtt fürödtek.

A fürdőkről különben Buda város tanácsa 1733-ban németnyelvű propagandafüzetet adott ki, amely, úgylátszik, hogy az idegenforgalom emelését akarta szolgálni. Ez az ütött-kopott, öreg bibliai betűkkel nyomott német könyv megmagyarázza, hogy mire jók a budai fürdők. Nincsen az a betegség, amelyet ezek a fürdők meg ne gyógyítottak volna.

Gutaütést, bénaságot, szemet, tüdőt,

izzadmányt, vízbetegséget, köszvényt orvosol,

de fáradtság ellen is jó, mert minden fáradtság egy eljövendő betegség hírnöke. A görcsöt elmulasztja, az epebántalmakat csillapítja, fiatalít, elmulasztja a gyomor-túltengést, az étvágytalanságot és gyors vérkeringést idéz elő.

Külön szabályzatot állít össze a könyv arról, hogy miképpen kell a budai fürdőket használni. Azt mondja ez az írás, hogy a legjobb a 18–70 év közöttieknek fürdeni, mert hetven éven túl már egy kissé veszedelmes a fürdés a meleg fürdőben. *Fürdőben enni nem való, közvetlen evés után nincs javulva a fürdő, egyébként hangsúlyozza, hogy nem szabad egyszerre belemenni a vízbe.*

A kétszáz esztendőes könyv néhány kitűnő gyógyszert is ajánl. Fejfájás ellen *alabástromflastromot*, álomkór ellen erősen illatozó balzsamokat, fáradtság ellen *alkörmöst* és *kandirozott citromhéjat*, ájulás és emésztetlenség ellen diétát, szomjúság ellen *jó bort* és *cikóriát* ajánl, de azt is mondja, hogy az ásványvíz is csillapítja az erős szomjúságot. Ha valakinek gyulladás, vagy pirosság jelentkezik a bőrén, akkor belsőleg *antimoniumot* kell bevenni, külsőleg pedig rákokból kipréselt nedvekkkel kell a pirosságot bekenni. Étvágytalanság esetén gyenge kénsavgőz, sógőz, fűszeresbor és vermuth az orvosság, de

a hideg benediktner sem árt.

Egyébként jól tesz, ha a betegeket fürdés előtt peruviai balzsammal kenik be

Ha a májban és vesében gyulladást érez a beteg, igyék romlott citromlevet és rózsatinkturát, *de nem árt, ha iszik a fürdő vizéből is.* Egyébként pedig azt ajánlja, hogy aki beteg és fürdőkúrát használ, az éljen diétásan, ne nyelje forrón és hirtelen az ételt, ne igyék túlerős bort, ne izgassa magát, éljen mértékletes életet és aki fürdőt használ,

hagyja a fürdőn kívül a gondokat,
amelyek végeredményben a betegségét előidézik.

Ime, ezek voltak az orvosságok, amelyek kétszáz esztendővel ezelőtt Budán minden bajt és betegséget meggyógyítottak.